

Här bygger vi Stockholms framtida avloppsrening

Vårt stora miljöprojekt, som ska säkra möjligheten att rena vårt avloppsvatten i framtiden, pågår för fullt. En 14 km lång avloppstunnel växer fram långt under marken i Bromma och Söderort. I Henriksdals reningsverk installeras toppmodern reningsteknik och under Hammarbybacken bygger vi nya stora utrymmen för att ta hand om mer avloppsvatten.

I **Henriksdals reningsverk** pågår sedan en tid tillbaka driftsättningen av ny membranteknik i den första av sju biolinjer. Med den nya tekniken minskar vi utsläppen av kväve och fosfor och kan rena bort till exempel mikroplaster innan vattnet släpps ut i Östersjön. När första biolinjen är klar fortsätter ombyggnaden med nästa etapp. Det är ett mycket omfattande arbete som kommer att pågå till 2029. Samtidigt pågår ett intensivt arbete med att bygga en ny modern slamavläggningsanläggning, där slammet från det reade avloppsvattnet ska tas om hand.

I **Sicklaanläggningen** under Hammarbybacken spränger vi ut stora berggrum som bland annat ska rymma de första stegen i reningprocessen – grovrening och försedimentering. Sprängningar pågår på flera fronter och på flera nivåer i berget.

Den nya avloppstunneln som ska leda avloppsvatten från Bromma till Sicklaanläggningen växer samtidigt fram långt under Stockholm. I Åkeshov och Hammarbyhöjden

drivs huvudtunneln fram långt under marken. På våra etableringar i Smedslätten, Eolshäll, Liljeholmen och Gullmarsplan spränger vi nu ut arbetstunnlar ner till avloppstunnelns nivå mer än 30 meter under marken.

Den 14 km långa avloppstunneln ska vara helt utsprängd 2023, och ska vara färdig att tas i bruk samtidigt med den utbyggda Sicklaanläggningen 2026.

Miljövinster med projektet

Minskade utsläpp av kväve, fosfor och mikroplaster till Östersjön.

Bättre vatten i Mälaren. Utsläppen av avloppsvatten vid kraftiga regn, brädning, minskar med 50 procent

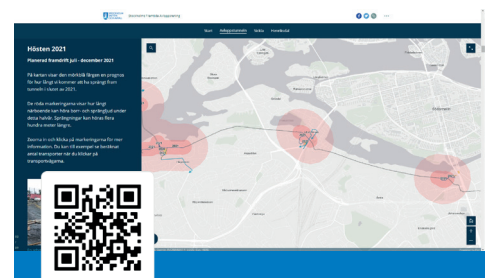
Bättre boendemiljö när slamtransporter genom bostadsområden försvinner.

Visste du det här om Stockholms avloppsrening?

Henriksdals reningsverk renar avloppsvattnet från cirka en miljon Stockholmare. I snitt renas 3500 liter per sekund.

300 mil avloppsledningsnät transporterar stockholmarnas avloppsvatten.

När vattnet renas i reningsverket kan vi ta tillvara biogas till drivmedel, fjärrvärme till uppvärmning och ett näringsrikt slam.

Webbkarta: Följ våra arbeten

På vår interaktiva karta kan du se hur långt vi kommit i projektets olika delar. Zooma och klicka i kartan för mer information. Kartan hittar du på svoa.se/sfa eller scanna QR-koden ovan.

HÅLL DIG UPPDATERAD

Läs mer om projektet: svoa.se/sfa
Prenumera på vårt digitala nyhetsbrev: svoa.se/sfa-nyhetsbrev

 facebook.com/framtidensavloppsrening

 [@framtidensavloppsrening](https://instagram.com/framtidensavloppsrening)

Få ett sms innan vi spränger!

Du vet väl att du kan få ett sms cirka 30 minuter innan varje sprängning? Anmäl dig på svoa.se/telefonavisering

I **Eolshäll** börjar arbetstunneln under Axelsbergs bollplan att bli klar. Sprängningar sker nu nästan 50 meter under marken. När arbetstunneln är klar kommer avloppstunneln att drivas åt tre håll – österut mot Örnberg, västerut mot Eolshälls pumpstation och norrut under Mälaren.

Laddning pågår inför en sprängsalva. När vi spränger märks det i omgivningen. Ibland hörs en luftstöt våg som en skarp knall, och för andra märks det mer som ett muller och vibrationer från marken. Vi har tillstånd att spränga på vardagar kl 7-22. Vanligtvis spränger vi en eller två gånger per dag vid varje tunnelfront.

Film: Så har vi koll på omgivningen

För att vara säkra på att vi inte skadar omgivningen under tunnelbygget arbetar vi efter ett omfattande kontrollprogram. Se hur vi arbetar med omgivningskontroll i filmen på svoa.se/sfa-film eller QR-koden ovan.

Störs du av buller?

Det går inte att undvika att närboende blir störda vissa perioder. Vi mäter hela tiden buller från våra arbeten och måste förhålla oss till de riktvärden som finns. Upplever du att du störs av buller som överstiger riktvärdena ska du höra av dig till projektet. I vissa fall kan vi erbjuda ersättningsboende en period.

I **Liljeholmen** drivs arbetstunneln fram 10–20 meter i veckan långt under Nybohovsberget. Arbetstunneln beräknas vara klar efter sommaren. Därefter drivs avloppstunneln åt två håll – mot Sjövikskajen och Aspudden. Bor du nära tunneln kan du höra stomljud när vi borrar i berget. Efter varje sprängsalva lastar vi och kör ut bergmassor från etableringen. Transporter kan ske även nattetid.

Vid **Gullmarsplan** har vi en byggetablering vid Sundstabacken. Arbetstunneln är ännu bara några tiotal meter lång. När vi borrar i berget och lastar bergmassor på lastbilar bullrar det mycket i omgivningen. Bullret kommer att minska när tunneln blivit längre och lastningen sker inne i berget.

Tidplan för Söderort

2020: Etableringar byggs i Eolshäll och Liljeholmen. Sprängningar för arbetstunnlar ner till avloppstunneln inleds.

2021: Den sista etableringen anläggs vid Gullmarsplan och sprängningar inleds även där.

2023: Sprängningarna för tunneln beräknas vara klara. Tunneln gör genomslag långt under Mälaren och binder samman Bromma- och Söderortstunneln. Det blir betydligt färre transporter till och från etableringarna. Betong- och rörarbeten inleds i tunneln.

2026: Avloppstunneln färdig att tas i bruk. Etableringarna rivs och platserna återställs.

Märker du sprängningarna? Lugn, vi har koll

När vi spränger i berg är det oundvikligt att det bullrar och vibrerar i omgivningen, och salvorna kan märkas även långt från sprängplatsen. En del blir oroliga för att hus ska ta skada, men det är ingen fara. När vi spränger anpassar vi våra salvor efter omgivningen. Vibrationsmätare finns uppsatta på flera ställen runt sprängplatsen. Varje byggnad i närheten har ett riktvärde för vibrationer som inte får överstigas, och varje sprängsalva mäts noga.

Det är ovanligt att skador inträffar på grund av sprängningar. Om det ändå skulle uppstå en skada som du misstänker beror på våra arbeten kan du anmäla det till oss, så görs en skadeutredning av ett oberoende besiktningsföretag för att se om det finns något samband.

Placera ömtåliga saker säkert!

När vi spränger i ditt område kan du känna vibrationer i ditt hus. Se över ditt hem så att ömtåliga saker inte står långt ut på hyllor och att du har säkra krokare till tavlor och annat. Du ansvarar själv för att ha satt upp och placerat ömtåliga föremål på ett ändamålsenligt sätt.

ETT NYHETSREVISER FRÅN STOCKHOLM VATTEN OCH AVFALLS PROJEKT STOCKHOLMS FRAMTIDA AVLOPPSRENING

Stockholm Vatten och Avfall, 106 36 Stockholm.
08-522 128 80
framtidensavloppsrening@svoa.se
svoa.se/sfa

Redaktör: Karin Neuhaus

Stockholms framtida avloppsrening

I ett Stockholm som växer måste vi vara rädda om vårt vatten. För att kunna rena allt avloppsvatten i framtiden utvecklas Henriksdals reningsverk till ett av världens mest moderna. Bromma reningsverk stängs och en ny avloppstunnel dras från Bromma till Henriksdal. Satsningen innebär att vattnet i Mälaren blir ännu renare, att utsläppen i Östersjön minskar och att transporter av avloppsslam genom bostadsområden försvinner.

